

**PROGRAMI I PROVIMEVE TË AFTËSIVE PROFESIONALE
PËR KANDIDATËT QË APLIKOJNË PËR MARRJEN E TITULLIT****“AUDITUES LIGJOR”¹****“KONTABILIST I MIRATUAR”²****I. RAPORTIMI DHE PËRGATITJA E PASQYRAVE FINANCIARE, SIPAS
STANDARDEVE KOMBËTARE E NDËRKOMBËTARE TË RAPORTIMIT
FINANCIAR .****1. Kuadri i zbatueshëm i raportimit financiar në Republikën e Shqipërisë³**

- Kërkesat ligjore për Kontabilitetin dhe raportimin financiar;
- Kërkesat, objektivat, parimet e përgjithshme, rregullat kryesore të mbajtjes së kontabilitetit dhe të raportimit të informacioneve financiare nga entitetet që ndjekin qëllime fitimprurëse dhe jo fitimprurëse;
- Standardet e raportimit që zbatohen nga kategori të ndryshme të entiteteve.

Literatura e sugjeruar:

- *Ligji për Kontabilitetin dhe Pasqyrat Financiare Nr. 25/2018 dt. 10.05.2018.*

2. Standardet Kombëtare të Kontabilitetit (të përmirësuara) (SKK-të)⁴

- Trajtimi kontabël i elementëve të pasqyrave financiare sipas SKK - ve, njohja, matja, politikat kontabël, gabimet, cmuarjet, ngjarjet pas datës së bilancit, paraqitja e elementëve në pasqyrat financiare, shënimet shpjeguese, etj.;
- Përgatitja dhe paraqitja e pasqyrave financiare individuale dhe të konsoliduara sipas standardeve kombëtare të kontabilitetit.

Literatura e sugjeruar:

- *Standardet kombëtare të kontabilitetit të përmirësuara, të publikuara në faqen e internetit të Këshillit Kombëtar të Kontabilitetit në adresën www.kkk.gov.al, ose të publikuara në formë teksti nga KKK. (SKK 1 – SKK 15 dhe SKK për OJF-të).*

¹ Sipas Ligjit 10091 dt. 05.03.2009 (të ndryshuar) për titullin AL kandidatët duhet të kalojnë me sukses të gjithë provimet e parashikuara në program (I, II, III, IV, V dhe VI).

² Sipas Ligjit 10091 dt.5.03.2009 (të ndryshuar) për titullin KM kandidatët duhet të kalojnë me sukses vetëm tre provimet e para (I, II dhe III).

³ Parashikohet që në tezën e provimit kjo pjesë e programit të përfshijë 5% të pikëve.

⁴ Parashikohet që në tezën e provimit kjo pjesë e programit të përfshijë 60% të pikëve.

3. Njohuri për Standardet Ndërkombëtare të Raportimit Financiar (SNK/SNRF)⁵

- Njohuri për SNRF, kryesisht njohuri konceptuale (SNRF 1 - SNRF 16) përfshirë pasqyrat financiare individuale dhe të konsoliduara.

Literatura e sugjeruar:

Standardet ndërkombëtare të kontabilitetit (SNK/SNRF të publikuara nga IASB) të përkthyer në shqip nga KKK dhe të publikuar në faqen e internetit të Këshillit Kombëtar të Kontabilitetit në adresën www.kkk.gov.al.

4. Analiza e pasqyrave financiare⁶

- Analiza e aktiveve dhe detyrimeve sipas pasqyrës së pozicionit financiar.
- Analiza e përfitueshmërisë, sipas pasqyrës së të ardhurave dhe shpenzimeve.
- Analiza e flukseve të mjeteve monetare.
- Analiza e likuiditetit.
- Analiza e strukturës së kapitalit dhe aftësisë jopaguese.
- Analiza e treguesve të kthimit.

Literatura e sugjeruar:

Tekste ose leksione që përdoren për Analizën e Pasqyrave Financiare.

⁵ Parashikohet që në tezën e provimit kjo pjesë e programit të përfshijë 25% të pikëve.

⁶ Parashikohet që në tezën e provimit kjo pjesë e programit të përfshijë 10% të pikëve.

II. ZBATIMI NË PRAKTIKË I LEGJSLACIONIT MBI TË DREJTËN CIVILE, TË DREJTËN PENALE, LEGJSLACIONIT TREGTAR DHE TË DREJTËN E PUNËS NË REPUBLIKËN E SHQIPËRISË.

- 1. E Drejta civile ⁷;**
- 2. E Drejta Tregtare dhe e Shoqërive ⁸;**
- 3. E Drejta Penale ⁹;**
- 4. E Drejta e Punës (Kodi i Punës) dhe sigurimet shoqërore ¹⁰;**
- 5. Falimentimi dhe Proçedurat e tij ¹¹;**
- 6. Parandalimi i pastrimit të parave dhe financimit të terrorizmit ¹²**

Literatura e sugjeruar:

- 1. Kodi Civil i Republikës së Shqipërisë, pjesa II, III dhe IV, i ndryshuar;*
- 2. Ligji Nr. Nr.9901, datë 14.4.2008 "Për tregtarët dhe Shoqëritë Tregtare, i ndryshuar;*
- 3. Ligji Nr. Nr.9723, datë 3.5.2007 "Për Qendrën Kombëtare të Regjistrimit", i ndryshuar;*
- 4. Kodi Penal, i ndryshuar;*
Pjesa e përgjithshme: Kreu I (nenet 1, 1/a, 1/b, 2, 3 dhe 4); Kreu II-të (nenet 12, 13, 14, 15, 16, 21); Kreu IV (nenet 25, 26, 27); Kreu V-të (nenet 29, 30, 32, 34, 35, 39, 40); Pjesa e posaçme: Kreu III (nenet 135, 143a, 143 a1- a7, 143b, 144, 144/a, 163-170, 170/a, 171-179/a, 180-186/a, 192/a, 193-196); Kreu VIII (nenet 287, 287/a);
- 5. Kodi i Punës, i ndryshuar; Kreu IX dhe XI;*
- 6. Ligji për sigurimet shoqërore - i ndryshuar;*
- 7. Ligji "Për falimentimin", nr. 110/2016;*
- 8. Ligji 9917, dt. 19.05.2008 "Për parandalimin e pastrimit të parave dhe financimit të terrorizmit", i ndryshuar.*

⁷ Parashikohet që në tezën e provimit kjo pjesë e programit të përfshijë 10 % të pikëve.

⁸ Parashikohet që në tezën e provimit kjo pjesë e programit të përfshijë 50 % të pikëve.

⁹ Parashikohet që në tezën e provimit kjo pjesë e programit të përfshijë 5% të pikëve.

¹⁰ Parashikohet që në tezën e provimit kjo pjesë e programit të përfshijë 10 % të pikëve.

¹¹ Parashikohet që në tezën e provimit kjo pjesë e programit të përfshijë 15 % të pikëve.

¹² Parashikohet që në tezën e provimit kjo pjesë e programit të përfshijë 10 % të pikëve.

III - ZBATIMI NË PRAKTIKE I KËRKESAVE TË LEGJISLACIONIT TË TATIMEVE DHE TAKSAVE NË REPUBLIKËN E SHQIPËRISË.

- 1. Administrimi i detyrimeve tatimore në Republikën e Shqipërisë, procedurat që zbatohen për mbledhjen e tatimeve dhe detyrimeve të tjera tatimore. Struktura e tatimeve dhe taksave. Autoritetet përgjegjëse të taksave në nivel kombëtar e vendor¹³.**
- 2. Tatimet mbi të ardhurat¹⁴.**
- 3. Tatimi mbi vlerën e shtuar¹⁵.**
- 4. Taksat vendore direkte¹⁶.**
- 5. Akcizat dhe Taksat doganore¹⁷.**
- 6. Kontributet e detyrueshme të Sigurimeve shoqërore dhe shëndetësore¹⁸.**

Literatura e sugjeruar:

- 1. Faqja e internetit të Drejtorisë së Përgjithshme të Tatimeve në adresën: www.tatime.gov.al;*
- 2. Fletoret Zyrtare ku janë botuar Udhëzimet e Ministrit të Financave për Sistemin Fiskal;*

¹³ Parashikohet që në tezën e provimit kjo pjesë e programit të përfshijë 30 % të pikëve.

¹⁴ Parashikohet që në tezën e provimit kjo pjesë e programit të përfshijë 25 % të pikëve.

¹⁵ Parashikohet që në tezën e provimit kjo pjesë e programit të përfshijë 25 % të pikëve.

¹⁶ Parashikohet që në tezën e provimit kjo pjesë e programit të përfshijë 5 % të pikëve.

¹⁷ Parashikohet që në tezën e provimit kjo pjesë e programit të përfshijë 5 % të pikëve.

¹⁸ Parashikohet që në tezën e provimit kjo pjesë e programit të përfshijë 10 % të pikëve.

IV - PROCEDURAT E PUNËS PËR AUDITIMIN E PASQYRAVE FINANCIARE, SIPAS KËRKESAVE TË STANDARDEVE NDËRKOMBËTARE TË AUDITIMIT.

SNKC – Standardet Ndërkombëtare të Kontrollit të Cilësisë.

SNA – Standardet Ndërkombëtare të Auditimit.

SNAR – Standardet Ndërkombëtare të Angazhimeve për të Rishikuar.

SNAS – Standardet Ndërkombëtare të Angazhimeve të Dhënies së Sigurisë.

1. Organizimi i profesionit të audituesit ligjor¹⁹

- Kushtet e hyrjes në profesionin e audituesit ligjor;
- Objekti i veprimtarisë dhe kushtet që duhet të plotësohen për të ushtruar profesionin në praktikën publike. Lidhja midis profesionit dhe interesit publik dhe roli i tij në dhënien e sigurisë për palët e treta;
- Kërkesat kombëtare dhe europiane që rregullojnë organizimin e profesionit dhe ushtrimin e tij në praktikën publike;
- Koncepti i mbikëqyrjes publike dhe roli i saj;
- Kontrolli i cilësisë në nivel angazhimi, në nivel firme auditimi dhe roli i rishikimit të jashtëm.

2. Kryerja e një auditimi në pajtim me Standardet Ndërkombëtare të Auditimit të IAASBsë²⁰

- Parimet e përgjithshme të auditimit dhe përgjegjësitë e audituesit, përcaktimi i kushteve të angazhimit të auditimit.
- Vlerësimi i rrezikut të anomalive materiale dhe reagimi ndaj rreziqeve të vlerësuara, Planifikimi dhe strategjia e auditimit.
- Evidentimi i auditimit, llojet e evidencës dhe procedurat që përdoren për sigurimin e saj, vlerësimi i përshtatshmerisë dhe mjaftueshmërisë së evidencës së auditimit.
- Përdorimi i punës së një audituesi tjetër, të audituesit të brendshëm dhe të ekspertëve.
- Konkluzionet dhe raportimi i auditimit – Llojet e raporteve, rastet e modifikimit të raporteve të audituesve të pavarur, raportimet në raste të vecanta.

3. Standardet profesionale të kryerjes së angazhimeve të tjera të sigurisë, rishikimit, etj, që ndryshojnë nga auditimi i informacioneve financiare historike²¹

- Procedurat e kryerjes së angazhimeve për të rishikuar informacionet financiare historike, të angazhimeve të dhënies së sigurisë që ndryshojnë nga auditimi.
- Angazhimet për të hartuar informacionet financiare historike dhe ato të kryerjes së shërbimeve të lidhura e me procedura të pranuar nga palët.

¹⁹ Parashikohet që në tezën e provimit kjo pjesë e programit të përfshijë 20 % të pikëve.

²⁰ Parashikohet që në tezën e provimit kjo pjesë e programit të përfshijë 65 % të pikëve.

²¹ Parashikohet që në tezën e provimit kjo pjesë e programit të përfshijë 15 % të pikëve.

Literatura e sugjeruar:

1. *Ligji nr.10091, datë 5.3.2009 "Për auditimin ligjor, organizimin e profesionit të audituesit ligjor dhe të kontabilistit të miratuar", i ndryshuar;*
2. *Statuti dhe rregulloret e IEKA-s (www.ieka.al) dhe të BMP-s (www.bmp.al);*
3. *Manuali i Deklaratave Ndërkombëtare të Kontrollit të Cilësisë, Auditimit, Rishikimit, Sigurive të Tjera dhe Shërbimeve të Lidhura, Botimi i vitit 2010;*
4. *Auditimi i Pasqyrave Financiare. Botimi 2017. Autor Prof. Dr. Hysen Cela.*

V - ZBATIMI I MODELEVE TË DUHURA TË ORGANIZIMIT DHE DREJTIMIT, KONTROLLI I BRENDSHËM I NJËSIVE EKONOMIKE TË BIZNESIT DHE PËRDORIMI I SISTEMEVE TË INFORMACIONIT DHE INFORMATIKËS.

1. Parimet bazë të organizimit, dhe administrimit të entiteteve të biznesit²².

- Biznesi dhe format e organizimit, Mjedisi i jashtëm i biznesit, Natyra e manaxhimit, Planifikimi & Marrja e vendimeve, Natyra e organizimit dhe strukturimi organizativ i biznesit, Motivimi dhe udhëheqja, Manaxhimi i burimeve njerëzore, Kontrolli manaxherial i biznesit.

2. Teknologjia e Informacionit²³;

- Informatika dhe kompjuterat; Arkitektura e harduerit të kompjuterit; Bazat e të dhënave; Rrjetat e kompjuterave dhe interneti; Softueret e sistemit dhe softueret aplikativë;
- Sistemet e informacionit kontabël; Qeverisja e sistemeve të informacionit kontabël; Auditimi i Sistemeve të Teknologjisë së Informacionit;

3. Kontrolli i brendshëm, komponentët përbërës dhe organizimi i tij²⁴;

- Komponentët e kontrollit të brendshëm sipas COSO.
- Parimet e kontrollit të brendshëm.

4. Kontabiliteti i Kostos dhe i Drejtimit²⁵.

- Kuptimi i Kostos dhe klasifikimi i saj për qëllime të vendim-marrjes.
- Sistemet e llogaritjes së kostos (prodhimi individual, prodhimi i vazhdueshëm dhe kosto e kontraktuar).
- Metodatat e llogaritjes së kostos (kosto e plotë dhe kosto direkte) bazat e metodës ABC.

Literatura e sugjeruar:

1. *Tekste që përdoren për menaxhimin, të paktën niveli master (FEUT),*
2. *Literatura universitare lidhur me sistemet e teknologjisë së informacionit,*
3. *Kërkesat sipas SNA 315 lidhur me auditimin e teknologjisë së informacionit,*
4. *SNA 315 dhe kuadri konceptual për kontrollin e brendshëm (COSO)*
5. *Tekste që përdoren për Kontabilitetin e Kostos dhe të Drejtimit, të paktën niveli master (FEUT).*

²² Parashikohet që në tezën e provimit kjo pjesë e programit të përfshijë 30 % të pikëve.

²³ Parashikohet që në tezën e provimit kjo pjesë e programit të përfshijë 25 % të pikëve.

²⁴ Parashikohet që në tezën e provimit kjo pjesë e programit të përfshijë 35 % të pikëve.

²⁵ Parashikohet që në tezën e provimit kjo pjesë e programit të përfshijë 10% të pikëve.

VI – QEVERISJA E SHOQËRIVE TREGTARE DHE ZBATIMI NË PRAKTIKË I KËRKESAVE TË ETIKËS PROFESIONALE DHE TË BIZNESIT.

1. Qeverisja e Shoqërive tregtare, Roli i kodeve të mirëqeverisjes²⁶.

- Kuptimi mbi qeverisjen e korporatave; Bordi i drejtorëve/Këshilli mbikqyrës; Shpërblimi i manaxherëve në korporata; Audituesit dhe qeverisja e korporatave; Raportimi financiar dhe qeverisja e korporatave; Qeverisja e kompanive publike; Përgjegjësia sociale e korporatave & parimet e qeverisjes së mirë; Aspekte ndërkombëtare të qeverisjes së korporatave Modelet e QK; Globalizimi dhe efektet në qeverisjen e entiteteve.

2. Etika profesionale²⁷

- Konceptet bazë mbi etikën profesionale dhe dobinë që ajo ka për të garantuar përmbushjen e misionit publik të profesionit.
- Përdorimi i metodës konceptuale që bazohet në parimet etike bazë.
- Pavarësia dhe kërcënimet që i bëhen asaj.
- Masat mbrojtëse që garantojnë shërbime profesionale cilësore dhe të dobishëm për përdoruesit

3. Etika e Biznesit²⁸

Literatura e sugjeruar:

1. *Manuali i Kodit të Etikës për Profesionistët Kontabël i IFAC-ut dhe Kodi i Etikës i IEKAs.*
2. *Tekstet në nivelin universitar dhe pasuniversitar për Qeverisjen e Korporatave dhe Etikën e Biznesit.*

²⁶ Parashikohet që në tezën e provimit kjo pjesë e programit të përfshijë 30 % të pikëve.

²⁷ Parashikohet që në tezën e provimit kjo pjesë e programit të përfshijë 55 % të pikëve.

²⁸ Parashikohet që në tezën e provimit kjo pjesë e programit të përfshijë 15 % të pikëve.